

IMF Country Focus

Trgovinska četvrt u Beogradu, Srbija. Sa završetkom programa podržanog od strane MMF-a, Srbija je na dobrom putu da pristigne Zapadnu Evropu (fotografija: iStockPhoto/mareandmare)

IMF Country Focus

Srbija uspešno privela kraju program sa MMF-om

Srbija završava trogodišnji program vredan 1,32 milijarde dolara sa MMF-om 22. februara, tokom koga je premašila više svojih ciljeva. Međutim, veoma uspešan završetak programa samo je prvi korak ka izgradnji jake i dinamične privrede sposobne da se nosi sa međunarodnom konkurencijom, navodi novi izveštaj MMF-a.

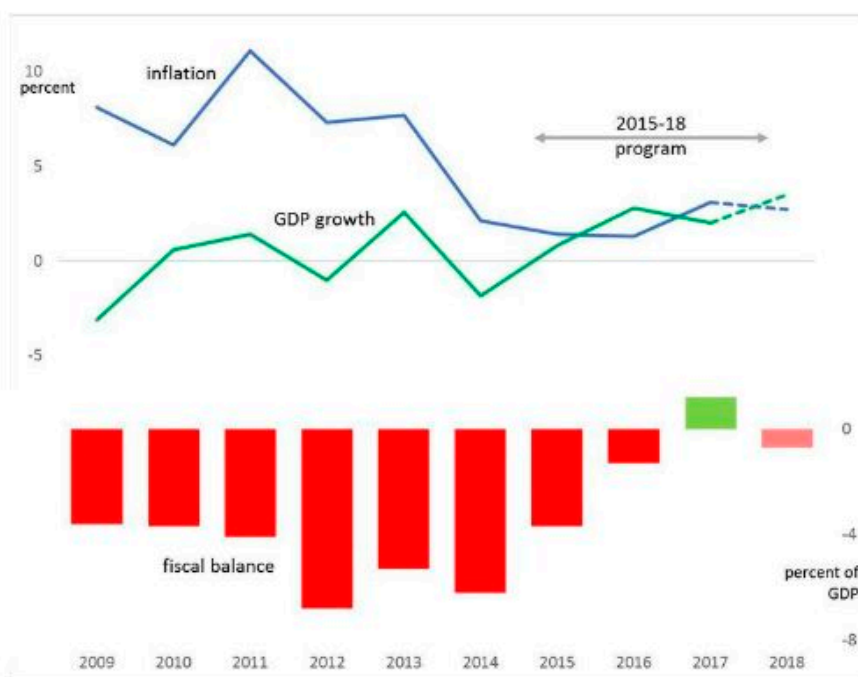
“Program je zabeležio znatno bolje rezultate nego što se očekivalo, premašivši mnoge od svojih makroekonomskih ciljeva,” rekao je Džejms Rouf, šef tima MMF-a za Srbiju. “Srbija je uspjela da prevaziđe veoma tešku situaciju u kojoj se nalazila: nakon višegodišnje stagnacije u godinama posle svetske finansijske krize, ekonomija sada ponovo beleži rast, uz povećanje investicija i zaposlenosti. Mnogo aktivnosti je započeto kako bi se zemlja transformisala u pravu tržišnu ekonomiju; ove reforme moraju da se prodube nakon završetka programa kako bi Srbija dostigla svoj puni potencijal.”

U 2014. godini ekonomija Srbije se suočavala sa ozbiljnim problemima. Nakon svetske finansijske krize 2008. godine, ekonomija zemlje je stagnirala, dok su slabe državne institucije, brzi pad poreskih prihoda i prekomerna potrošnja od strane države i državnih preduzeća doveli do ubrzane akumulacije javnog duga. Prepoznajući neodrživu situaciju, vlasti su usvojile ambiciozan program fiskalnog prilagođavanja, jačanja finansijskog sektora i širokih ekonomskih reformi. MMF je podržao program kroz ekonomske savete i praćenje, uz stavljanje na raspolaganje finansijskih sredstava koja su po potrebi mogla da se povuku.

Nakon tri godine uloženih napora u okviru programa, ekonomska situacija se značajno popravila. Fiskalni bilansi, nakon drugog po veličini deficita u Evropi u 2014. godini, ostvarili su suficit u 2017. godini. Poverenje u ekonomiju se poboljšalo zahvaljujući povećanju investicija kako iz inostranih tako i domaćih izvora. Stopa nezaposlenosti je blizu rekordno niskog nivoa i nastavlja da pada. Banke su stabilne, a problematični krediti se trenutno nalaze ispod nivoa na kojima su bili u periodu pre krize.

Growth returns

Serbia's IMF-supported program has restored growth, corrected fiscal imbalances, and kept inflation low and stable.

Source: IMF staff calculations.

Ekonomija ponovo beleži rast

Program Srbije koji je podržao MMF doveo je do nastavka ekonomskog rasta, rešavanja problema fiskalnog debalansa i održao inflaciju na niskom i stabilnom nivou

procenti

Inflacija

Program za 2015-18.

Rast BDP-a

fiskalni saldo
Izvor: Proračuni osoblja MMF-a

procenata BDP-a

Ipak, od suštinskog je značaja da se taj napredak i održi, kaže MMF. Vlada bi trebalo da svoje napore usredsredi na pomaganje zemlji da brže pristigne svoje zapadnoevropske susede. Taj cilj bi trebalo postići što pre kako bi se izbegao odliv kvalifikovane srpske radne snage u potrazi za boljim životom. Slede polja na kojima je neophodno raditi.

- **Reforma institucija i javnih usluga:** Srbija mora da ojača institucije u cilju podržavanja rasta u kome vodeću ulogu ima privatni sektor. Modernizacijom bi trebalo da budu obuhvaćene poreska uprava i javne usluge kao što su obrazovanje i zdravstvo. Uz efikasnije upravljanje, javne usluge bi takođe mogle da znače i bolju socijalnu zaštitu. Razvoj finansijskog tržišta mora da prati rasprostranjenije korišćenje srpskog dinara umesto evra. Razvoj tržišta rada mora da donese veće učešće – posebno žena – i manje rada na crno, kao i sveobuhvatne reforme kako bi se radilo na rešavanju problema velike sive ekonomije.
- **Reforma državnih preduzeća:** Srbija je restrukturirala svoju neefikasnu železnicu, poboljšala naplatu dugova u najvećim preduzećima za struju i gas i uspešno privatizovala određena preduzeća, kao što je Čeličana Smederevo, ali kod mnogih državnih preduzeća još uvek je neophodno uložiti trud da bi se obezbedilo uspešno trajno rešavanje njihovog pitanja ili njihova sposobnost da uspešno posluju na slobodnom tržištu bez subvencija. Sektori kojima je najpotrebnija reforma jesu rudarstvo i petrohemija: preduzeća kao što su rudnik uglja Resavica, kompleks bakra RTB Bor i petrohemijska preduzeća Petrohemija, MSK, i Azotara. Više državnih finansijskih institucija—npr. Banka Poštanska štedionica, Komercijalna banka i Dunav osiguranje — takođe treba da se reformišu ili privatizuju.
- **Unapređenje poslovnog okruženja:** Broj investitora koji dolaze u Srbiju raste usled poboljšanja ekonomske stabilnosti i bolje regulacije, ali nekoliko problematičnih oblasti još uvek ograničava poslovne investicije i ekspanziju. To su, pored ostalih, poreski i regulatorni sistemi, veliki broj taksi i naknada, kao i dugo trajanje postupaka i nesigurnost u [pravosuđu](#).
- **Izgradnja [bolje infrastrukture](#):** Bolje putne, telekomunikacione i energetske mreže omogućiće Srbiji da se brže kreće ka životnom standardu poput onoga u Zapadnoj Evropi.

Relevantni linkovi

Najnoviji ekonomski izveštaj

<http://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2017/12/21/Republic-of-Serbia-Eighth-Review-Under-the-Stand-By-Arrangement-Press-Release-Staff-Report-45506>

Stand-by aranžman <http://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2016/08/01/20/33/Stand-By-Arrangement>

Reforma pravosuđa u Centralnoj, Istočnoj i Jugoistočnoj Evropi

<http://www.imf.org/en/Publications/REO/EU/Issues/2017/11/06/Eureo1117>

Centralna, Istočna i Jugoistočna Evropa: Prednosti dobrog upravljanja (blog)

<https://blogs.imf.org/2017/07/27/central-eastern-and-southeastern-europe-harnessing-the-power-of-good-governance/>

Javna infrastruktura na Zapadnom Balkanu: Put do većeg dohotka

<http://www.imf.org/en/News/Articles/2018/02/01/na020818-public-infrastructure-in-the-western-balkans-a-highway-to-higher-income>

Ekonomski program Srbije ima za cilj da podrži rast i otvaranje novih radnih mesta (2015)

<http://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/socar030315b>

Srbija i MMF <http://www.imf.org/en/Countries/SRB>

Predstojeća konferencija o održivom rastu u Srbiji <http://www.kopaonikbusinessforum.rs/>